

Observatorium
Krediet en
Schuldenlast

**VOOR EEN GLOBALE
HERVORMING VAN DE
SCHULDINVORDERINGS-
PROCEDURE**

Er dringt zich absoluut een globale hervorming op van de procedures voor (minnelijke en gerechtelijke) schuldvordering¹. Het Observatorium Krediet en Schuldenlast stelt 5 fundamentele en onlosmakelijk verbonden aanbevelingen voor met het oog op een grondige herziening van die procedures.

1 **Betere voorlichting van de consument (federale bevoegdheid: economie)**

blz.5

De impact evalueren van de informatie die wordt verstrekt omtrent de gevolgen van een wanbetaling en deze aanpassen aan de noden van de consumenten.

2 **Omkadering van de invorderingsactoren en begrenzing van de kosten (federale bevoegdheden: justitie en economie)**

blz.6

A **Minnelijke invordering (federale bevoegdheid: economie)**

- de kosten en de bedragen die zijn verschuldigd als boetebedingen en nalatigheidsintresten aan banden leggen;
- alle beoefenaars registreren en controleren, en toezien op de toepassing van de sancties;
- een dwingende deontologische code opstellen.

B **Gerechtelijke invordering (federale bevoegdheid: justitie)**

- het aantal rechtshandelingen beperken dat in het kader van eenzelfde uitvoeringsprocedure wordt gesteld;
- het gebruik van het proces-verbaal van niet-bevinding uitbreiden;
- de gerechtsdeurwaarderstarieven vereenvoudigen en updaten.

3 **Een doeltreffender minnelijke schuldbemiddeling (regionale bevoegdheid: sociale actie)**

blz.10

Meer gewicht verlenen aan de minnelijke schuldbemiddeling om de procedures van minnelijke schuldenregeling te kunnen afsluiten en tot een goed einde te brengen.

4 **Uitbreiding van de lijst van de niet voor beslag vatbare goederen (federale bevoegdheid: justitie)**

ble.11

De lijst updaten van de niet voor beslag vatbare goederen voorzien in artikel 1408, §1 van het Gerechtelijk Wetboek.

¹ Parallel met deze aanbevelingen stelde het Observatorium voor Krediet en Schuldenlast ook een [advies op "voor een globale hervorming van de wet op de collectieve schuldenregeling \(CSR\)"](#) en een kritisch advies over de nieuwe oplossingen en initiatieven om de overmatige schuldenlast van particulieren te bestrijden ([FR versie](#) / [NL versie](#)) in samenwerking met het [SAM](#), het [Steunpunt](#) en het [BAPN](#).

De werking van de bestaande tools verbeteren om ze werkelijk effectief te maken. Gerechtelijk Wetboek.

Contactpersoon :

Caroline Jeanmart, directrice

c_jeanmart@observatoire-credit.be

0478.10.00.24

Het Observatorium, een door de staat erkende wetenschappelijke instelling, is al meer dan 25 jaar gespecialiseerd in materies die betrekking hebben op krediet en overmatige schuldenlast. De vzw heeft een tweeledige bijzonderheid. Enerzijds waarborgt de samenstelling van de raad van bestuur de objectiviteit van de studies en de acties van de raad van bestuur. Met name de kredietverstrekkers, de Nationale Bank, de schuldbemiddelingssector en de consumentenverenigingen zijn in het bestuur vertegenwoordigd. Daarnaast voert het multidisciplinaire team (economist, juristen, socioloog, preventie-medewerker) kruisanalyses uit in materies die elders vaak op een verkokerde manier worden aangepakt.

Inleiding

Bepaalde gezinnen slagen er niet in hun schuld(en) op de voorzien vervaldatum te betalen. Die wanbetalingen kunnen problematisch worden wanneer ze zich herhalen, langer gaan aanslepen of wanneer de bedragen en de verschuldigde kosten te groot worden in vergelijking met de middelen waarover het gezin beschikt. De gezondheids crisis en de recente overstromingen hebben de financiële moeilijkheden van reeds kwetsbare gezinnen verder verergerd en hebben andere gezinnen waarvan de financiële toestand niet problematisch was, doen kantelen.

Een schuldeiser die de betaling van een schuld wenst te bekomen, kan invorderingsprocedures opstarten:

- de minnelijke invordering omhelst elke rechtshandeling of praktijk die erop is gericht een schuldenaar aan te zetten tot de betaling van zijn schuld. Hiervoor kan de schuldeiser een beroep doen op een incassobureau, een gerechtsdeurwaarder of een advocaat;
- de gerechtelijke invordering omhelst het geheel van procedures waarbij de schuldeisers de gedwongen betaling van de verschuldigde bedragen (beslag) kunnen bekomen. In dat geval moet de schuldeiser beschikken over een uitvoerbare titel (een gerechtelijke beslissing, een dwangbevel of een notariële akte).

Het is de wens van het Observatorium Krediet en Schuldenlast dat de problemen die aan bod komen in de invorderingsprocedures worden besproken en dat het overleg uitmondt in ernstige en globale doorbraken. Een reeks van die problemen werd reeds aangekaart in het memorandum dat het Observatorium had opgesteld in het licht van de vorige verkiezingen ([FR versie](#) / [NL versie](#)).

Er dringen zich vandaag, meer dan ooit, een diepgaande denkoefening en een globale hervorming van de schuldinvoering op. De jongste jaren werden er talloze, te restrictieve wetsvoorstellen ingediend. Het is belangrijk na te denken over specifieke modaliteiten waarmee gezinnen met schuldenlast vanaf de fase van de minnelijke invordering kunnen worden bijgestaan.

Dit advies is ingegeven door de moeilijkheden die mensen ondervinden in de invorderingsprocedures en stelt concrete verbetertrajecten voor.

1

Betere voorlichting van de consument

De meeste consumenten kennen de gevolgen van een wanbetaling, de (minnelijke en gerechtelijke) invorderingsprocedures, hun rechten (de termijnen om zich te verzetten tegen een beslag, de rechten van de gerechtsdeurwaarders naar aanleiding van een beslag, de beroepsmiddelen in geval van schending van de wet op de minnelijke invordering enz.) niet en/of begrijpen ze niet. Dat geldt evenzo voor de hulpmiddelen die in het leven zijn geroepen om hen in dergelijke gevallen te ondersteunen.

Toch komt dit soort inlichtingen aan bod in de algemene voorwaarden van de schuldeisers, maar ze gaan op in een massa aan informatie, worden niet onder de aandacht gebracht en maar zelden gelezen. Er bestaat weinig documentatie over het effect ervan op de consumenten. Als men de financiële problemen van gezinnen wil voorkomen, dan moet men absoluut de huidige verspreidingsmodi onder de loep nemen om ze desgevallend aan te pakken zodat de impact ervan wel significant is.

Als het over energie² gaat, bijvoorbeeld, wanneer een klant zijn factuur niet op de vervaldatum heeft betaald, moet de leverancier hem een rappel sturen met daarin onder meer de volgende informatie:

- de gegevens van de dienst die bevoegd is om een afbetalingsplan te negotiëren, alsook de mededeling dat dit plan rekening moet houden met de financiële toestand van de schuldenaar, de verschuldigde bedragen en de betrokken periode;
- de mogelijkheid om een beroep te doen op het OCMW of op een erkende schuldbemiddelaar en de gegevens van die organismen;
- de mogelijkheid om een sociale energiebegeleiding aan te vragen bij het OCMW;
- de mogelijkheid om aan de netwerkbeheerder te vragen een budgetmeter te plaatsen.

AANBEVELINGEN (federale bevoegdheid: economie)

- Evaluatie van de impact van de voorlichting op de consument;
- De aanpassing en de verbetering van de voorlichting van de consument via:
  - de vermelding van de bestaande bijstandsmogelijkheden bij financiële moeilijkheden (minnelijke schuldbemiddeling, collectieve schuldenregeling, Sociaal Waterfonds, maatschappelijke steunmaatregelen verstrekt door de OCMW's, sociale energiebegeleiding enz.) van bij de eerste betalingsherinnering;
  - de verspreiding van brochures met heldere en toegankelijke informatie, in papieren en in digitale vorm (bijvoorbeeld over het huisbezoek van de gerechtsdeurwaarder, het verloop van een procedure van roerend of onroerend beslag, de incassobureaus enz.);
  - het opstellen van duidelijkere algemene voorwaarden die alle consumenten begrijpen (helder juridisch taalgebruik);
  - een zichtbaardere vermelding van de gevolgen van een wanbetaling (inzet, vet gedrukt, groter lettertype enz.);
  - de vermelding van de beroepsmogelijkheden³ in geval van schending van de bepalingen van de wet op de minnelijke invordering;
- De vereenvoudiging van de betwistingsprocedures en een verlenging van de termijnen waarin de consument zich op een correcte manier kan informeren omtrent zijn rechten.

² Artikel 29 van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt (B.S. 17.04.2006).

³ Artikel 32 van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt (B.S. 27.04.2006).

³ Zie II. Omkadering van de actoren van de invordering en beperking van de invorderingskosten - 1. Minnelijke invordering.

2

Omkadering van de actoren van de invordering en begrenzing van de kosten

A Minnelijke invordering⁴

1. De kosten en de bedragen die zijn verschuldigd als boetebedingen en verwijntresten aan banden leggen

Een schuldeiser mag in zijn algemene voorwaarden voorzien dat er kosten en boetebedingen moeten worden betaald in geval van wanbetaling, zolang de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek worden nageleefd. Zonder de rechtmatigheid ervan in vraag te willen stellen, is de buitensporige en ongegronde aard van het bedrag ervan vaak problematisch. Het bedrag van de schuld van een particulier in wanbetaling gaat door die kosten immers zeer snel oplopen (rappel, ingebrekestelling, verwijntresten, boetebeding enz.). Het beginbedrag kan hierdoor verdubbelen of zelfs verdrievoudigen.

Die kosten moeten worden beperkt en de bedragen moeten aan banden worden gelegd. Inzake telecommunicatie, energie en krediet bijvoorbeeld, gelden er bijzondere bepalingen:

- Inzake telecommunicatie⁵: het eerste rappel is gratis, de kosten van de andere schriftelijke rappels mogen niet hoger zijn dan 10 euro en de aangerekende verwijntrest mag de wettelijke rentevoet niet overschrijden.
- Inzake energie:
  - er is een betaaltermijn van minstens 15 dagen voorzien vanaf de datum van uitgifte van de factuur, en tevens een nieuwe vervaltermijn van minstens 10 dagen vanaf de uitgifte van de rappel⁶;
  - de verzending van een rappelbrief is begrensd op 7,5 € en de verzending van een ingebrekestelling op 15 €; de totale kosten die worden aangerekend voor het versturen van die brieven mogen niet hoger liggen dan 55 € per jaar en per energie⁷.
  - Inzake krediet⁸: de kosten voor de rappels en de ingebrekestellingen zijn begrensd op 7,50 € en zijn beperkt tot een verzending per maand; ook de verwijntrest is beperkt.

2. Alle praktijkbeoefenaars registreren en controleren en toezien op de toepassing van de sancties

De minnelijke invordering kan alleen worden beoefend door incassobureaus, advocaten en gerechtsdeurwaarders. In tegenstelling tot de incassobureaus, moeten de advocaten en de gerechtsdeurwaarders zich niet registreren bij de [FOD Economie](#).

⁴ Wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument (B.S. 29.01.2003, p. 3644).

⁵ Artikel 119 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de economische communicatie (B.S. 20.06.2005).

⁶ Artikel 29 van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt (B.S. 17.04.2006).

Artikel 32 van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt (B.S. 27.04.2006).

⁷ Artikel 30ter van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt (B.S. 17.04.2006).

Artikel 33ter van het Besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt (B.S. 27.04.2006).

⁸ Artikel VII.106 en VII.147/22 van het WER.

Dat betekent dat ze niet zijn onderworpen aan controles van de Economische Inspectie noch aan sancties⁹. Bij de gerechtsdeurwaarders is de [Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders](#)¹⁰ bevoegd voor het behandelen van de klachten. In september 2018 werd er een [ombudsman van de gerechtsdeurwaarders](#) benoemd. Hij komt tussenbeide als bemiddelaar en kan niet-dwingende adviezen formuleren. Bij de advocaten is het de stadhouder van elke Orde van Advocaten, en desgevallende de Tuchtraad ([Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique - Orde van Vlaamse Balies](#))¹¹ die bevoegd is om klachten te onderzoeken.

3. Een dwingende deontologische code opstellen

[De Belgische Vereniging van Incasso-ondernemingen](#) beschikt over een [Deontologische code](#) die alleen op haar leden van toepassing is. Ook de gerechtsdeurwaarders en de advocaten zijn onderworpen aan deontologische regels ([Code van gedragsregels voor gerechtsdeurwaarders](#) en [Deontologische code van de advocaat](#)).

Het zou oordeelkundig zijn een platform in het leven te roepen om alle betrokken sectoren en actoren te verenigen. Het doel van die ontmoetingen zou erin bestaan gemeenschappelijke ethische regels te formuleren en een deontologische code op te stellen. Deze code zou dan gelden voor de praktijk van de minnelijke schuldvordering en dwingend zijn voor alle praktijkbeoefenaars.

AANBEVELINGEN (federale bevoegdheid: economie)

- Een kosteloze eerste schriftelijke betalingsherinnering;
- Invorderingskosten die per maand en per jaar zijn begrensd;
- Een verwijlinterest die zich beperkt tot de wettelijke rentevoet;
- Een minimale betalingstermijn vanaf de datum van uitgifte van de factuur en een nieuwe termijn vanaf de datum van uitgifte van de betalingsherinnering;
- Snelle, aangepaste en heldere informatie vanwege de schuldeiser aan de consument met financiële moeilijkheden omtrent de betaalde hulpkanalen;
- Meer mogelijkheden om toegang te kunnen krijgen tot de minnelijke schuldvordering;
- De registratie, de controle van alle praktijkbeoefenaars en desgevallend de toepassing van sancties;
- Een gemeenschappelijk en dwingend ethisch handvest dat bedoeld zou zijn om een schuldvordering mogelijk te maken waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle partijen.

Het Observatorium ondersteunt de wetsvoorstellen die bij de Kamer werden ingediend:

- op [20 februari 2019](#) en op [15 oktober 2019](#): zij voorzien onder meer, in de relaties tussen de consument en de onderneming, een kosteloos eerste rappel, de beperking en de begrenzing van de bedragen die kunnen worden gevorderd in geval van laattijdige betaling en informatie ten behoeve van de consument met betalingsmoeilijkheden omtrent de mogelijkheden van schuldbemiddeling;
- op [20 februari 2019](#): het wetsvoorstel voorziet de controle door de Economische Inspectie van de kosten die worden aangerekend door de gerechtsdeurwaarders en de advocaten die handelen in het kader van een minnelijke schuldvordering;
- op [30 juni 2021](#): het voorstel voorziet om het verbod op de toepassing van het *no-cure-no-pay* principe uit te breiden tot de minnelijke invordering. Volgens dit principe mag de invorderaar

9 In 2020 ontving de Economische Inspectie 369 meldingen. Er werden 67 controles uitgevoerd. Ze gaven aanleiding tot 3 waarschuwingen en 2 processen-verbaal. (Zie activiteitenverslag 2020 van de Algemene Directie Economische Inspectie).

10 De [jaarverslagen](#) bevatten statistieken over het aantal ingediende en behandelde klachten, maar verstrekken geen details over de materies die erin aan bod komen.

11 Er zijn geen cijfergegevens beschikbaar over de klachten die tegen advocaten worden ingediend.

- die geen betaling van een schuld bekomt, zijn prestatie niet aanrekenen aan de schuldeiser.
- op [8 april 2020](#): het wetsvoorstel wil een voorwaarde toevoegen aan de inschrijving van een incassobureau bij de FOD Economie, nl. het gebruik van een Belgisch bankrekeningnummer.

B Gerechtelijke invordering

1. Het aantal rechtshandelingen dat wordt gesteld in het kader van eenzelfde uitvoeringsprocedure beperken

De gerechtelijke invordering is een procedure die tevens hoge kosten met zich brengt voor de schuldenaar (kosten van gerechtsdeurwaarder, beslagkosten enz.).

Het is absoluut noodzakelijk dat de rechtshandelingen die een gerechtsdeurwaarder kan stellen in het kader van eenzelfde uitvoeringsprocedure worden beperkt. We kunnen niet om de vaststelling heen dat bepaalde rechtshandelingen – zoals de betekening van een verkoopdag – zich (soms buitensporig) opstapelen, waarbij het enkel de bedoeling is druk¹² uit te oefenen op de schuldenaar. De geringe bedragen die de schuldenaar dan stort volstaan amper om de kosten van de gerechtsdeurwaarder te betalen en op die manier lijkt de initiële schuld nooit te verminderen. In bepaalde gevallen kan de gerechtsdeurwaarder vaststellen dat de schuldenaar niet in staat is om zijn schulden terug te betalen en/of dat de kosten van een beslag groter zullen zijn dan de opbrengst van de verkoop. In weerwil van die vaststelling blijven bepaalde gerechtsdeurwaarders nutteloos druk leggen op de schuldenaar door te dreigen met een gedwongen verkoop van zijn of haar goederen.

2. Het gebruik van het proces-verbaal van niet-bevinding uitbreiden¹³

Een gerechtsdeurwaarder die vaststelt dat een schuldenaar kennelijk insolvent is, kan een proces-verbaal van niet-bevinding opstellen en dit registreren bij het CBB¹⁴. Deze maatregel is bedoeld om de andere gerechtsdeurwaarders ertoe aan te zetten geen poging meer te ondernemen om goederen in beslag te nemen en dus nutteloze kosten te vermijden¹⁵. Volgens de erkende schuldbemiddelingsdiensten wordt deze optie in de praktijk zeer zelden toegepast. Door het opstellen van een proces-verbaal van niet-bevinding wettelijk op te leggen, zou men pogingen tot inbeslagname en dus nutteloze kosten kunnen vermijden.

3. De tarieven van de gerechtsdeurwaarders vastleggen en updaten

De tarieven¹⁶ die de gerechtsdeurwaarders toepassen, zijn sinds 1976 niet meer herzien. Ze zijn absoluut aan herziening toe. Dit besluit is verouderd, nutteloos en hanteert een terminologie, afkortingen en een berekeningswijze die de afrekeningen van gerechtsdeurwaarders moeilijk leesbaar, ondoorzichtig en niet-controleerbaar maken. Bovendien moeten bepaalde in voormeld besluit voorziene kosten, zoals de inningsrechten¹⁷ en de afkortingsrechten¹⁸

¹² [Beknopte gids over de gedwongen verkoop van roerende goederen in de Verkoopzaal der gerechtsdeurwaarders van Brussel](#), Steunpunt voor de Diensten Schuldbemiddeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2020

¹³ Artikel 519, §1, 2°, C.J. "Gerechtsdeurwaarders hebben taken waarvoor zij alleen bevoegd zijn en waarvoor zij ministerieplicht hebben.

Deze taken zijn: (...) 2° het verrichten van vaststellingen, op verzoek van magistraten en op verzoek van particulieren, met betrekking tot zuiver materiële feiten, zonder enig advies uit te brengen omtrent de oorzaken en de gevolgen in feite of in rechte die daaruit zouden kunnen voortvloeien, evenals de vaststellingen die tot de wettelijke uitoefeningen van hun ambt behoren; deze vaststellingen zijn authentiek wat betreft de materiële feiten en gegevens die de gerechtsdeurwaarder zintuiglijk kan waarnemen; (...)

¹⁴ Zie V. Centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest (CBB)

¹⁵ Art. 866 C.J. "De proceshandelingen en akten die nietig zijn of nodeloze kosten veroorzaken door toedoen van een ministerieel ambtenaar, komen te zijnen laste; hij kan bovendien worden veroordeeld tot schadevergoeding jegens de partij."

¹⁶ [Koninklijk besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen \(B.S. 8.02.1977, p. 1476\)](#)

¹⁷ De inningsrechten: de gerechtsdeurwaarder ontvangt een inningsrecht van 1% (met een minimum en een maximum) op het bedrag in hoofdsom en de interesten, met uitzondering van de kosten.

¹⁸ De afkortingsrechten: bij een gespreide betaling ontvangt de gerechtsdeurwaarder een afkortingsrecht in evenredigheid met het bedrag van elke storting om de beheerskosten te dekken.

worden verminderd of zelfs afgeschaft. Dankzij de ontwikkeling van technologische middelen, worden de schulden momenteel ingevorderd aan de hand van geautomatiseerde procedures.

AANBEVELINGEN (federale bevoegdheid: justitie)

- De beperking van de rechtshandelingen die een gerechtsdeurwaarder stelt binnen eenzelfde uitvoeringsprocedure;
- Het verplichte opstellen van een proces-verbaal van niet-bevinding door de gerechtsdeurwaarder die vaststelt dat een schuldenaar kennelijk insolvabel is (roerende goederen van geringe waarde, geen onroerende goederen, ontoereikend inkomen enz.);
- Uitbreiding van de lijst van de niet voor beslag vatbare goederen¹⁹ ;
- Procedurekosten ten laste van de beslagleggende schuldeiser of van de gerechtsdeurwaarder wanneer uit de inventaris van de beslagen goederen blijkt dat de geraamde opbrengst van de verkoop ontoereikend zal zijn om de kosten die verbonden zijn aan het beslag en de verkoop te dekken;
- Een herziening (vereenvoudiging en modernisering) van het koninklijk besluit van 30 november 1976;
- De inningsrechten en de afkortingsrechten afstemmen op de reële beheerskosten van de gerechtsdeurwaarders, of ze afschaffen;
- De afrekeningen van de gerechtsdeurwaarders helder, leesbaar en begrijpelijk maken.

Het Observatorium ondersteunt de wetsvoorstellen die bij de Kamer werden ingediend:

- op 16 september 2019: het voorziet in de halvering van het inningsrecht en het afkortingsrecht om ze in lijn te brengen met de reële beheerskosten van de gerechtsdeurwaarder en de afschaffing van het afkortingsrecht voor terugbetalingen onder 50 euro.
- op 16 september 2019: het voorziet dat de beslagkosten die niet worden gedekt door de opbrengst ervan worden aangerekend aan wie het beslag heeft gevraagd.

¹⁹ Zie III. De lijst van de niet voor beslag vatbare goederen updates

3

Een efficiëntere minnelijke schuldbemiddeling²⁰

Om te vermijden dat een toestand van schuldenlast verergert, is het belangrijk dat de schuldenaars snel een probate ondersteuning vinden. Veel mensen hebben te lage inkomsten en moeten schulden maken om in hun noden te voorzien. Het gebeurt dus vaak dat de betalingsvoorstellen aan de schuldeisers symbolisch zijn, wat de onderhandeling over een afbetalingsplan ingewikkeld of zelfs onmogelijk maakt.

De schuldbemiddeling is een doeltreffend hulpmiddel voor mensen die te maken hebben met een niet-structurele schuldenlast en om hoge invorderingskosten te vermijden. Het lijkt dat ook opportuun om meer gewicht te verlenen aan de minnelijke schuldbemiddeling om de procedure te kunnen afsluiten en tot een goed einde te brengen. Steeds meer – zowel private als publieke – schuldeisers weigeren om afbetalingsplannen te negotiëren en stellen onredelijke afbetalingsplannen voor en/of grijpen sneller naar de gerechtelijke fase.

AANBEVELINGEN (regionale bevoegdheid: sociale actie)

- De registratie door de schuldbemiddelaar van een “*bericht van minnelijke schuldbemiddeling*” bij de CBB²¹ om tijdelijk de invorderingsmaatregelen en de aanrekening van interesten en kosten op te schorten;
- De motivering door de schuldeiser van zijn weigering om een voorstel van redelijk afbetalingsplan en de mogelijkheid voor de betrokken schuldeiser om een redelijk tegenvoorstel te formuleren waarbij hij rekening houdt met de bijzondere toestand van de schuldenaar;
- De onmogelijkheid voor de schuldeiser om een afbetalingsplan te weigeren dat voorziet in de terugbetaling van de algehele schuldenlast van de schuldenaar binnen een termijn van maximum 5 jaar.

²⁰ Zie “Kritisch advies bij de nieuwe oplossingen en initiatieven om de overmatige schuldenlast bij particulieren een halt toe te roepen” (FR versie / NL versie), opgesteld in samenwerking met het [BAPN](#), het [SAM](#) en het [Steunpunt](#).

²¹ Zie V. Centraal bestand van berichten van beslag (CBB)

4

Update van de lijst van de niet voor beslag vatbare goederen²²

De lijst van de niet voor beslag vatbare goederen is sinds 1993 niet meer herzien. Dat betekent dat ze niet is aangepast aan onze huidige maatschappij. De moderne communicatiemiddelen bijvoorbeeld (gsm, computer, printer enz.) genieten niet van de bescherming die is voorzien in artikel 1408 van het Gerechtelijk Wetboek terwijl ze onmisbaar zijn geworden in het zoeken naar werk, bij administratieve demarches, voor de maatschappelijke inclusie en zelfs voor het schoolbezoek.

Het is derhalve meer dan nodig om de lijst van de in artikel 1408, §1 van het Gerechtelijk Wetboek voorziene niet voor beslag vatbare goederen te updaten.

AANBEVELINGEN (federale bevoegdheid: justitie)

- Toevoeging van de moderne telecommunicatiemiddelen aan de lijst van de niet voor beslag vatbare goederen;
- Bepaling van een minimum doorverkoopwaarde voor beslagbare goederen om te vermijden dat de kosten voor beslag en verkoop hoger uitvallen dan de waarde van de verkochte goederen.

Het Observatorium ondersteunt de wetsvoorstellen die bij de Kamer werden ingediend:

- op 8 juni 2017: het voorziet onder meer dat de lijst van de niet voor beslag vatbare goederen wordt uitgebreid met een radiotoestel, een televisietoestel, een telefoon, een computer, een printer en alle benodigdheden voor een internetverbinding.
- op 7 november 2019: het voorziet dat de waarde van de beslagen goederen hoger moet zijn dan de kosten van het beslag en de verkoop. Het voorgestelde bedrag van 25 € lijkt in onze ogen echter ondergewaardeerd.

²² [Artikel 1408, §1 van het Gerechtelijk Wetboek](#)

5

Betere werking van het Centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest (CBB)²³

Het CBB is een gecentraliseerd register aan de hand waarvan men de solvabiliteit van een schuldenaar kan nagaan. De digitale versie ervan is tot stand gekomen in 2011 en was bedoeld om te verhelpen aan het probleem dat het bestand onvolledig en gedecentraliseerd was en fouten bevatte door de gegevens die behoorden tot het oude bestand (manueel klassemment van de berichten in papieren versie op de griffies van de beslagrechtbanken van elk gerechtelijk arrondissement). Het register wordt beheerd door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders.

Ook in de Centrale voor krediet aan particulieren (CKP)²⁴ kan men peilen naar de solvabiliteit van potentiële kredietnemers. Kredietverstrekkers zijn verplicht om deze Centrale te raadplegen alvorens een krediet te verstrekken. Ze wordt beheerd door de Nationale Bank van België.

Er bestaan verschillende initiatieven rond de invoering van nieuwe digitale platformen²⁵, terwijl het parallelle bestaan van dergelijke registers nu al problematisch is (extra coderingen, betrouwbaarheid van de geregistreerde gegevens, geen opvolging omtrent de input van de gegevens enz.)²⁶. Het zou dan ook opportuener zijn om de bestaande tools te herdenken en ze écht efficiënt te maken.

AANBEVELINGEN (federale bevoegdheid: justitie)

De registratie van aanvullende gegevens in de CBB zoals "bericht van schuldbemiddeling" en de uitbreiding van de toegang tot de CBB voor de erkende schuldbemiddelingsdiensten²⁷.

²³ [Wet van 29 mei 2000 houdende oprichting van een centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling \(B.S. 9.08.2000, p. 27284\)](#)

²⁴ [Artikelen VII.148 tot VII.157 WER](#)

²⁵ Bijvoorbeeld, Modero One, MyTrustO.

²⁶ Zie "De collectieve schuldenregeling, de uitdagingen van morgen", XXIIe colloquium van het Observatorium voor Krediet en Schuldenlast.

²⁷ Zie III. Een efficiëntere minnelijke schuldbemiddeling

Observatorium voor Krediet en Schuldenlast

Adres : Château de Cartier, Place du Perron, 38, 6030 Marchienne-au-Pont

Tel : 071/33.12.59 - **Fax** : 071/32.25.00

Algemeen email : info@observatoire-credit.be

Website : <http://www.observatoire-credit.be>

Ondernemingsnr. : 0452.320.403 – RPM Hainaut (afd. Charleroi)

IBAN : BE91 0682 4452 2576

Verantwoordelijk uitgever : Vincent MAGNEE